

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 519/2018 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om om förebyggande av spelberoende och utveckling av vårdtjänster för personer med penningsspelproblem

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 519/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen/kd m.fl:

Hur kan regeringen bekämpa spelproblem i anslutning till spelande på spelautomater effektivare än nu, har regeringen beredskap att främja en modell i enlighet med den norska där penningsspelautomaterna har avlägsnats från affärerna och hur utvecklas vårdtjänsterna i anslutning till penningsspelproblem och finns det behov av att genomföra en jämförande undersökning om effektiviteten hos olika vårdalternativ i fråga om spelproblem?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Vårt penningsspelssystemets primära uppgift är att förebygga och minska skadeverkningarna av penningsspelverksamheten. I Finland har man ansett att systemet med ensamrätt är det effektivaste sättet att utföra den här uppgiften. I Finland har vi under den här regeringsperioden sammanfört tre penningsspelssammanslutningar till ett penningsspelbolag, Veikkaus Ab, som är helt statsägt. Syftet med reformen är att stärka systemet med ensamrätt och att förebygga och minska skadeverkningarna.

Riksdagen behandlar som bäst regeringens proposition (RP 213/2018 rd) med syfte är att effektivisera förebyggandet och minskningen av skadeverkningarna i vilken en övergång till obligatorisk identifiering av den som spelar på en penningsspelautomat som är placerad på en spelplats, det vill säga när det gäller decentraliserade spelautomater. Identifieringen kommer senare att kopplas samman med spelbegränsningar som definieras på förordningsnivå. Spelbegränsningarnas och hanteringsverktygens funktionsduglighet som ska kopplas samman med identifieringen bedöms som bäst vid SHM. Det är viktigt att spelarna får effektiva verktyg för att hantera sitt spelande eller för att helt kunna sluta spela även när det gäller spelande på fysiska penningsspelautomater.

Obligatorisk identifiering i samband med penningsspelautomatspel och begränsningar av spelandet är ett stort steg emot att effektivare förebygga och minska skadeverkningarna i anslutning till spelautomater trots att man genom ändringen inte löser det mera omfattande behovet av att effektivisera förebyggandet av skadeverkningarna. Trots att det i regeringens proposition inte föreslås

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 519/2018 rd

obligatorisk identifiering i samband med spel på penningspelautomater i spelsalar kan Veikkaus Ab på eget initiativ förse spelautomaterna i spelsalar med utrustning som möjliggör identifiering. Vid inrikesministeriet pågår dessutom som bäst ett projekt i vilket man utreder om spelförbud som spelare själv påför kan utvidgas från att gälla spelande i spelkasinon och i Veikkaus Ab:s elektroniska speltjänst till att också omfatta spelande i spelsalar.

Även följande regering ska fortsätta att effektivisera förebyggandet och minskningen av skadeverkningarna till följd av penningspelande och i omfattande utsträckning utreda åtgärderna i anslutning till detta, till exempel möjligheten att senare utvidga den obligatoriska identifieringen även till att innefatta penningspelautomater placerade i spelsalar.

Spörsmålet begränsas till penningspelautomater placerade i affärer men med tanke på förebyggandet och minskningen av skadeverkningarna vore det ändamålsenligt att granska utbudet på spelplatser, det vill säga decentraliserade spelautomater, även i en mera omfattande utsträckning. Norge avlägsnade penningspelautomaterna från affärerna och andra decentraliserade ställen 2007. Avlägsnandet av spelautomaterna helt och hållet var emellertid en tillfällig lösning och de kom ut på marknaden i en mera begränsad utsträckning 2008. Efter reformen finns det inte spelautomater i affärerna men spelmaskiner finns decentraliserat i kiosker, på servicestationer, restauranger och caféer. Automaterna förutsätter obligatorisk identifiering och till identifieringen har kopplats mångsidiga verktyg för hantering av spelandet och begränsningar, antalet automater har begränsats och automaternas riskegenskaper regleras. Regeringens proposition som är under behandling i riksdagen stöder sig på effektiviteten av den obligatoriska identifieringen och därmed sammanhörande begränsningar när det gäller att förebygga och minska skadeverkningarna och det finns beröringspunkter med den norska placeringspolitiken.

Det finns anledning att komma ihåg att utbudet av penningspel och tillgången på dem också bör granskas i mer omfattande utsträckning än endast som problem gällande de fysiska automaterna och deras placering. Förebyggandet av spelproblem är inte enbart en fråga om hur spelautomaterna placeras ut. Det bästa resultatet når man genom åtgärder som stöder varandra och som riktar sig både mot efterfrågan på penningspel och på utbudet som helhet. Allmänt främjande av hälsan och välbefinnandet, främjande av psykisk hälsa och förebyggande arbete bland missbrukare förebygger för sin del spelproblem.

Vården i samband med penningspelproblem ingår i det allmänna servicesystemet och i kommande social- och hälso reformsstrukturer. I det nämnda förslaget som Institutet för Hälsa och Välfärd lämnade om ordnande av förebyggande och korrigerande arbete ansågs det inte heller behövt att inrätta ett särskilt vårdssystem. Tjänsterna som organisationerna tillhandhåller utgör en betydande del av tjänstehelheten i anslutning till spelproblem. Social- och hälsovårdsministeriet stöder utvecklingen och forskningen kring det förebyggande och korrigerande arbetet med växande resurser via Institutet för Hälsa och Välfärd (THL).

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 519/2018 rd

Institutet för Hälsa och Velfärd undersöker vårdmetoder och tjänstesystemet, förstärker kompetensen bl.a. genom metodutbildning och stöder Spelkliniken verksamhet som går ut på att samla stöd- och vårdtjänsterna och utvecklingen av dem under ett tak. I Finland finns det fortfarande inte rekommendationer inom god medicinsk praxis för vård av penningsspelberoende. Via den internationella forskningen har man redan fått tillgång till omfattande kunskaper om hur effektiva olika metoder är. Det finns mest bevis på funktionsdugligheten hos kognitiv-behavioralistiska metoder och motiverande intervjuer när det gäller vården av spelproblem. Institutet för Hälsa och Velfärd främjar tillämpningen av metoder som baserar sig på internationella rekommendationer och bedriver själv högklassig forskning. Som bäst pågår bland annat en undersökning om farmakologiskt stöd i vården. Förutom att utveckla vårdmetoderna är det också viktigt att ta upp penningsspelande redan i samband med basservicen. Som bäst håller man på att ta fram metoder för att tala om spelande och verktyg som kan användas på fältet.

Helsingfors 21.12.2018

Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko